

Minimální preventivní program pro školní rok 2023/2024	
Č.j.:	ZŠSV/413/2023
Vypracoval:	Mgr. Zuzana Stejskalová, metodik prevence
Schválil:	Mgr. Yveta Kunzová, ředitelka školy
Pedagogická rada projednala dne:	31. 8. 2023
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	1. 9. 2023
Směrnice nabývá účinnosti ode dne:	1. 9. 2023
Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.	

1. Úvod

Minimální preventivní program je vydán na základě Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (MŠMT ČR č. j.:20 006/2007/51).

Součástí výuky i života celé školy, je předcházet nárůstu různých forem rizikového chování ve společnosti. Proto je realizován program primární prevence rizikového chování našich žáků. Při jeho plnění se snažíme vytvořit žákům i zaměstnancům školy příjemné, bezpečné a klidné prostředí.

2. Charakteristika školy

Jsme vesnická škola, kde se vyučují žáci 1. – 9. ročníku základní školy. V letošním školním roce 2023/2024 máme k 1. 9. 2023 260 žáků. Jsme školou bezbariérovou, využíváme práce asistentů pedagoga a speciálního pedagoga.

Do naší školy kromě staroveských dětí dojíždějí také žáci z Krmelína a Košatky, která je součástí obce Stará Ves nad Ondřejnicí.

Přirazena je mateřská škola, která má vypracovanou samostatnou Strategii primární prevence.

Mezi riziková místa školy patří šatny, WC, vnější prostory školy.

3. Evaluace školního roku 2022/23

Primární prevence ve školním roce 2022/2023 byla realizována ve spolupráci s třídními učiteli, školním speciálním pedagogem a výchovným poradcem. Škola vycházela z minimálního preventivního programu, programu proti šikaně a krizového plánu školy.

V minulém školním roce se řešilo několik projevů rizikového chování. Z pedagogických porad a z konzultací s třídními učiteli vyplynulo, že se téměř každý pedagog ve své třídě setkal v menší či větší míře s rizikovým chováním.

V jednotlivých třídách řešili vyučující zapomínání pomůcek, neplnění zadaných úkolů, nekázeň v hodinách a o přestávkách, nerespektování pokynů vyučujícího, nevhodné vykřikování ve vyučování, vyčleňování jednotlivce z kolektivu, nevhodné chování ke spolužákům a zhoršení prospěchu ovlivněné domácími či školním prostředím a nedostatečnou domácí přípravou.

V 9.třídě byla řešena kyberšikana. Situace byla řešena několika rozhovory a přednáškami metodikem prevence, třídní učitelkou a ředitelkou školy. Situace byla řešena nejen s žáky, ale i společnou schůzkou s rodiči. Na situaci jsme reagovali následně preventivním programem Den NEzávislosti.

Projevy šikany se prokázali v 6.třídě, pomoci individuálních rozhovorů všech žáků s metodikem prevence a třídní učitelkou byla odhalena šikana jednoho žáka vůči ostatním. Tato situace se tedy nadále sledovala, byly provedeny dotazníky, třídní učitelka pravidelně kontrolovala situaci, byl zvýšený dohled nad třídou. Třída prošla adaptačním a lyžařským kurzem.

Projevy agrese a nevhodného chování se projevuje již opakovaně u žáka 5.třídy. S žákem byly vedeny pravidelné pohovory s metodikem prevence, situace byla projednána s psychologem z PPP a bylo vytvořeno několik aktivit pro zvýšení prevence agrese tohoto žáka. Ve schránce důvěry byly nalezeny vzkazy nového žáka z 3.třídy, který pochází z problematické rodiny. Stěžoval si na agresi otce, strach s matky. Tato situace byla nahlášena OSPOD Kopřivnice, který učinil patřičné kroky vedoucí k ochraně bezpečnosti dítěte.

Dobrý ohlas měly preventivní programy organizované školou, Lékařskou fakultou a PČR. V letošním školním roce proběhly volnočasové aktivity, žáci se zapojovali do olympiád, soutěží vědomostních i uměleckých, navštěvovali různé kroužky. Hledali jsme pramen vody, užili jsme si projektové dny, přivítali jsme jaro, našli jsme XIXU, který má talent. Tímto jsme příjemně vyplnili školní i volný čas našich žáků.

Každá třída se zúčastnila Dne v přírodě, Olympijského dne, žáci 6.třídy tradičně upevňovali vztahy na adaptačním kurzu, žáci 7. ročníku absolvovali lyžařský výcvik, osmáci odstartovali novou tradici Cykloturistického kurzu, proběhly lekce plavání ve 3. ročníku. Opět jsme se zapojili do sportovních soutěží, ve kterých jsme soupeřili se sportovci okolních škol. K těm nejtradičnějším zápolením patřil atletický Pohár povodí Ondřejnice.

Díky otci Štefíkovi mohli žáci absolvovat vánoční a velikonoční besedu a uvědomit si tak tradici a význam svátků

Žáci 4. a 5. tříd se seznámili s bezpečností silničního provozu díky dopravní výchově.

V rámci primární prevence rizikového chování jsme našim žákům připravili preventivní programy, které zabezpečily studentky Lékařské fakulty Ostravské univerzity. Na začátku školního roku absolvovali žáci prvního stupně Den Prevence úrazů a Integrovaný záchranný systém ve spolupráci s PČR a hasiči.

Den NEzávislosti – tak se jmenoval projektový den na druhém stupni, a to ve spolupráci s Policií Frýdek-Místek Byl zaměřený na prevenci proti různým druhům závislosti, které mohou člověka ohrozit. Žáci druhého stupně, získávali informace, vyhodnocovali a hledali řešení na zadané téma. Šestáci zpracovali téma syndrom CAN a návykové látky, sedmáci se poučili o škodlivosti tabáku, osmé třídy se věnovaly poruchám stravování a sebepoškozování a devátá třída netolismu a kyberšikaně.

Novým projektem letošního roku byla Noc s Andersenem. Jedná se o mezinárodní projekt na podporu dětského čtenářství, při němž žáci nocují v knihovnách či školách u příležitosti výročí narození dánského pohádkáře Hanse Christiana Andersena.

V dubnu jsme oslavili i svátek naší Země a to v projektu Den Země. Naši devátáci všem žákům vysvětlili, proč je tento den tak významný, že se jedná o každoroční celosvětovou událost, kdo a kdy ho vymyslel. Poté si s žáky povídali o ochraně životního prostředí, o tom, jak se starat o přírodu kolem nás a jak ji chránit. Zaměřili se především na třídění odpadu a recyklaci.

Červen patřil dlouhodobému projektu Letem světem, tentokrát na téma Austrálie. Všichni žáci prostřednictvím zadaných úkolů poznávali přírodu, tradice, sporty, které s Austrálií souvisí.

4. Cíle prevence

Dlouhodobé cíle:

- výchova žáků ke zdravému a aktivnímu životnímu stylu
- vhodné trávení volného času, motivace kladnými vzory
- vytváření pozitivního sociálního klimatu třídy
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- podpora zdravého sebevědomí a sebedůvěry dětí

Střednědobé cíle:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu.
- Rozvoj a podpora sociálních kompetencí.
- Zkvalitnění spolupráce mezi pedagogy, školou a rodiči i ostatní veřejností.
- Zkvalitnění koordinace a kontroly specifické primární prevence.
- Zapojit organizace do preventivního programu školy.
- Podporovat průběžné vzdělávání všech pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- spolupráce se zákonnými zástupci – průběžná informovanost, nabídka odborné pomoci, pořádání besed a přednášek, zapojování rodin do života školy
- individuální práce s žáky, kteří mají problematické vztahy

V rámci krátkodobých cílů se v letošním školním roce 2023/2024 zaměříme na prevenci šikany, kyberšikany a projevy záškoláctví. Cílem je také bezpečnost žáků – chodců i žáků – cyklistů, rozvoj dovedností, které vedou k odmítání všech druhů rizikového chování (alkoholismu, kouření, drog, vandalismu apod.), poskytování první pomoci, prevence závislosti na mobilních telefonech, ekologická výchova. Připraveny jsou dva projektové dny.

Na základě zjištění z minulého školního roku 2022/2023 se v rámci krátkodobých cílů zaměříme na vztahy žáků, zvýšená prevence návykových látek, záškoláctví a kyberšikany. Cílem je sestavení funkčních preventivních programů pro každý ročník dle věku a aktuální potřeby s ohledem na čas, finance a nabídku organizací. Cílem pro tento školní rok je organizace přednášky a diskuse s odborníky pro rodiče.

Další body prevence:

- učit žáky otevřeně hovořit o problémech, abychom je společnými silami vyřešili
- naučit znát možnosti pomoci při problémech, využívat schránku důvěry, pomoci třídního učitele, metodika prevence, výchovné poradkyně, speciálního pedagoga, PPP, policie, linek důvěry
- podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů, hlavně ale problémům předcházet
- netolerovat formy školního násilí (šikana, agresivita, fyzické útoky, krádeže, útoky na učitele, rvačky, vandalismus, vydírání, zastrašování, rasismus, užívání a prodej návykových látek)
- pozor na psychickou šikanu (nadávky, pomluvy, posmívání se)
- seznámit žáky s řádem školy a s Minimálním preventivním programem (třídní učitelé), respektovat řád i Minimální preventivní program
- seznámit rodiče s řádem školy a s Minimálním preventivním programem (třídní učitelé na třídních schůzkách, internetové stránky školy)
- na základě školního řádu nepoužívají mobilní telefony v době školního vyučování, v případě nutného telefonátu ze zdravotních či jiných závažných důvodů, požádají o pomoc třídního učitele nebo jiného pedagoga
- v případě, že opět vznikne krizová situace a bude obnovena distanční výuka, nebát se v případě tísně požádat o pomoc učitele, spolužáka, linky důvěry.

5. Spolupráce s pedagogickým sborem

5.1. Seznámení ředitele školy a výchovného poradce se Strategií primární prevence na školní rok 2023/2024

- obsah programu
- zodpovědnost za jednotlivé akce
- finanční požadavky
- spolupráce s výchovnou poradkyní
- termíny akcí upřesněny v průběhu roku na základě nabídek

termín: září 2023

5.2. Informovanost učitelů a výchovného poradce

- seznámení s Minimálním preventivním programem, informace o postupu při událostech souvisejících s podezřením na používání návykových látek, přehled institucí a krizových center v kanceláři metodika prevence
- schránka důvěry
- propagační materiály, CD a další metodické pomůcky jsou k dispozici v kanceláři školního metodika prevence
- seznámení s možnostmi komunikace s metodikem prevence
termín: září 2023
- na škole pracuje školní krizový tým ve složení: ředitelka školy Mgr. Yvetta Kunzová, zástupkyně školy Mgr. Zuzana Stejskalová, výchovný poradce Mgr. Eva Dohnalová Šimečková, metodik prevence Mgr. Zuzana Stejskalová.

6. Spolupráce s rodiči

6.1. Seznámení rodičů s Minimálním preventivním programem a metodikem prevence

- rodiče budou seznámeni s MPP a možnostmi spolupráce s metodikem prevence na třídních schůzkách
- na webových stránkách školy a v informátoru najdou rodiče potřebné informace o školním poradenském pracovišti

6. 2. Spolupráce se školskou radou

6.3. Konzultace

- ve spolupráci s ředitelkou školy, zástupkyní školy, výchovnou poradkyní, metodikem prevence a třídním učitelem poskytovat žákům a jejich rodičům konzultace, které se týkají problémů sociálně patologických problémů chování
- konzultační hodiny kdykoli na základě emailu, ústní či telefonické domluvy, lze využívat také elektronickou žákovskou knížku

termín: průběžně

6.4. Třídní schůzky

- v rámci třídních schůzek jsou rodiče informováni o prospěchu i chování žáků

- v září se konají informativní třídní schůzky, ostatní třídní schůzky probíhají formou konzultace

6.5. Aktivita pro rodiče a ve spolupráci s rodiči, spolky v obci

- Obecní slavnosti
- Vánoční koncert v kostele
- Rozsvěcování vánočního stromu
- Výstavka žákovských prací
- Vítání jara
- Vítání nových občánků obce
- Zápis dětí do 1. třídy
- XIXA má talent
- Mikuláš
- Dětský den (Olympijský den)
- Výstava ovoce a zeleniny
- Výstava drobného zvířectva
- Knihovnické lekce
- Den s rodiči dětí mateřské školy

termín: průběžně

7. Aktivita pro žáky – specifická a nespecifická prevence

7.1. Prevence ve výuce

- pravidla soužití mezi žáky a učiteli (šikana, kyberšikana, úcta, důvěra,...), tolerance k menšinám a jiným názorům, rozvoj osobnosti, úcta, sebeúcta, vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou (žáci integrovaní, handicapovaní, žáci ze sociálně slabšího prostředí,...), důvěra, komunikativní dovednosti, řešení konfliktů, schopnost klást otázky, vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“ v krizových situacích, práce v kolektivu, vzájemná pomoc, zdravý životní styl, sexuální výchova, právní vědomí, záporný postoj k návykovým látkám, etická výchova

termín: průběžně

7.2. Preventivní žakovské programy

- dle aktuální nabídky

7.3. Jednorázové besedy

- besedy budou voleny dle nabídky institucí, kulturních domů apod.

termín: průběžně

7.4. Volnočasové aktivity

7.4.1. Kroužky

- keramický kroužek
- školní časopis Dušan
- přírodovědný kroužek
- country kytara
- florbalový
- sportovní kroužek
- dramatický kroužek
- atletika
- mažoretky

7.4.2. Spolupráce s oddíly, kluby v rámci obce a okolí

- TJ Stará Ves n. O.
- Sbor dobrovolných hasičů
- Svaz chovatelů drobného zvířectva
- Svaz zahrádkářů
- organizace Kondor
- Soubor Ondřejnice
- ZUŠ Brušperk
- Klub důchodců
- obecní úřad
- Diecézní centrum mládeže
- ZŠ povodí Ondřejnice (Krmelín, Fryčovice, Brušperk, Hukvaldy, Kozlovice, St. Ves)
- místní knihovna
- SK Brušperk

8. Spolupráce s jinými institucemi

- PPP Ostrava
- Městská Policie
- Policie ČR
- Sociální kurátoři pro mládež
- lékař – pediatr
- Diecézní centrum mládeže
- Oddíl házené Polanka nad Odrou
- OZO
- OSPOD

termín: průběžně

Aktuální legislativa září 2023

Zákony

- **Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání**
- Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Zákon č. 65/2017 Sb., zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 250/2016 zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Zákon č. 251/2016 Sb. zákon o některých přestupcích
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů
- Zákon 89/2012 Sb. Občanský zákoník
- Zákon č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů

Vyhlášky

- **Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů**
- Vyhláška 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Vyhláška 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených MŠMT, krajem, (...)
- Vyhláška 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Vyhláška 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři
- Vyhláška 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů
- Nařízení vlády 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Metodické doporučení a pokyny

- **Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 se všemi přílohami**
 1. Návykové látky
 2. Rizikové chování v dopravě
 3. Poruchy příjmu potravy – aktualizace březen 2023
 4. Alkohol u dětí školního věku
 5. Syndrom týraného dítěte – CAN
 6. Školní šikana
 7. Kyberšikana
 8. Homofobie
 9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
 10. Vandalismus
 11. Záškoláctví

12. Krádeže
13. Tabák
14. Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí
15. Netolismus
16. Sebeпоškozování
17. Nová náboženská hnutí
18. Rizikové sexuální chování
19. Příslušnost k subkulturám
20. Domácí násilí
21. Hazardní hraní
22. Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních.
23. Psychická krize/duševní onemocnění

■ **Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 21149/2016**

ODKAZ: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č. j. 10 194/2002-14
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24
- Spolupráce předškolních zařízení škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Č.j.: 25 884/2003-24
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005

Strategie prevence

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

Dokumenty užitečné pro praxi

- **Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách 2015 MŠMT**
- **Informace o postupu orgánu sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví 2015 MPSV**
- **Spolupráce škol a školských zařízení s policií ČR Cuták 2012**
- Průvodce profesemi, institucemi a službami věnujícími se péči o rodiny a děti 2015
- Pomůcka pro ředitele škol při tvorbě školního řádu č.j: MŠMT-10862/2015
- Ředitel základní školy a vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami 2016 MŠMT
- Zvládání emočně náročných a rizikových situací MSK 2015
- Příručka pro školy, když se stane neštěstí, autorský kolektiv 2011
- Poznámky k možnostem právního řešení problematiky šikany ve školách 2016 MŠMT
- Navrhovaná opatření k oblasti šikany ve školním prostředí 2016 MŠMT
- Přehled institucí poskytujících metodickou pomoc a poradenství v oblasti šikany 2016 MŠMT

Mgr. Yveta Kunzová

ředitelka školy

Mgr. Zuzana Stejskalová

zástupkyně ředitelky školy

Mgr. Eva Dohnalová-Šimečková

výchovný poradce

Mgr. Zuzana Stejskalová

metodik prevence

Ve Staré Vsi n. O., 31.8.2023

Mgr. Zuzana Stejskalová